

LA VENTALLADA.

SETMANARI POPULAR.

RES DE POLITICA.

Los que llegiren lo primer número de nostre humil setmanari, en lo qual esplicarem de la manera mes clara que 'ns fou possible lo pensament que 'ns animava á empéndrer la tareya periodística, pogueren molt ben compendrer que no 'ns proposavam un objecte polítich, sinó purament religiós y literari. Y tan es aixis, que ni la paraula *Politica* volguérem fos escrita en nostras planas, ni en cap dels números que van publicats fins ara podrá trobarse un sol concepte del qual sen desprengui que lluytem per aquesta ó aquella ideya politica, per aquest ó aquell partit dels que avuy dia 's barallan en lo camp de la premsa.

Mes apesar de tot y malgrat la franquesa de nostras intencions tan clarament manifestadas, molts son los que s' empenyan, no sabem ab quin fi, en donarnos un color determinat, en afiliarnos á una bandera, y en atribuhirnos opinions políticas que may habém manifestat, y principis que distan molt de ser l' objecte de nostra propaganda. Nos será, donchs, preciç parlar mes clarament respecte aquest punt, no sols pera desvanixer eixa ilusió, tal volta intencionada, d' aquells que, vulgas ne vulgas pretenen classificarnos tal com sa presunció l' s hi dicta, sinó també á fi de donar mes á compendrer y fixar lo caracter de nostra publicació.

Comensarém dihent que no volém política. per la senzilla y trista rahó de que ella ha sigut la causa de una gran part de las desgracias del poble. Ja s' entén que no parlém aquí de la politica *éticamente* considerada, es á dir, entenenent per tal l' art de governar als pobles conforme 'ls principis de la recta moral y justícia, puig clar está que

si existeix l' estat, deu regoneixers també com á important una norma pera dirigirlo, una lley pera impedir las colicions y conciliar los interessos; un poder pera contenir la guerra á que 'ns incitan continuament nostras concupissencias. Nos referim á aquesta política de acció que divideix las voluntats sens portarnos cap millora, aquesta mania de cuydarse de la cosa pública descuydant los próxims interessos de la família, aquest afany de voler arretglar als altres sens arretglarse primé á sí mateix, aquestas lluytas de partits que representan ideas en las quals no crehuen y que al últim so redueixen á conveniencias personals, aquest cego apassionament per personas y no per principis, apesar de que 'ls desenganyys nos recordan cada dia que «*omnis homo mendax*», aquest esperit de polémica infructífera que tot ó posa á discusió, que lo mateix atropella á la religió que á la lley civil, desprestigiant tota autoritat y afogant fins la noció de respecte; aquesta febra, en fi, que impeleix continuament al home á lluytar contra l' home, que ha sembrat la discordia entre 'ls ciutadans y ha destrossat nostra pátria ab revolucions y guerras civils. Aquest conjunt es la política de la que fugím, segurs de que es perjudicial al poble, perquè destruheix los sentiments de verdadera caritat, introduceix la divisió, y fa que l' home descuydi arrastrat per ideals ficticis é irrealisables sos debers mes importants.

Á mes de aquesta rahó, 'n senyalarém una altra que encara 'ns sembla molt mes natural, apesar de que alguns la desdenyarán ab cert ayre d' ironia, aixó sí, encara que no la sápigán soltar, com avuy s' acostuma. No volém tractar de política perquè es de mes trascendencia tractar de Religió: mes bé, tota política es inútil sinó está fundada en la verdadera Religió. Tota política descansa sobre la idea sagrada d' un deber, y tot deber arranca de la justícia eterna. Qui no regoneix

y acata primer los debers que 'l lligan ab son Deu, jo may regoneixerá 'ls debers que 'l lligan ab los homes. No sent lo fí del home aquesta vida sinó la vida eterna, aquesta deu ser son objecte principal, y com la Religió procura aquest objecte, deu ser preferida á la política. Aquesta mira pel benestar material y transitori, aquella pel benestar moral y perdurable: tota sana filosofia deu regoneixer que 'ls interessos materials dehuen subordinarse als morals, que lo transitori es inferior á lo perdurable.

La verdadera política, es donchs, per nosaltres, comensar per l' arretglo de nostras costums y despres moralisar al poble. Y quan dihém moralisar, no enteném aquesta paraula en lo sentit vago de moral social, com s' enten avuy dia, sinó educarlo per la moral cristiana que 'ns ensenya la Iglesia católica. D' aixó n' dihuen los moderns positivistas declamacions inútils, y no obstant son tan trascendentals que ellas senyalan la causa de tots los conflictes socials polítichs y económichs. Posém un cas práctic. Un home creu que Deu lo castigará ó 'l premiará en l' altra vida segons sas obras; y 's troba empleat en una tresoreria hont, per exemple, li fora possible robar molts mils, sens que la justicia humana y la reprobació pública hi tinguessen que entendre: aquest home no robará, perquè creu en la veritable justicia, y espera riquesas inmortals, sempre millors que las presents. Veusaqui la conservació dels interessos socials. Al revés, l' empleat es un home que no creu que hi haigi altra vida que la present, que no te idea de justicia eterna sinó de la utilitaria dels homens, y coloqueulo ab tals conviccions en la situació del primer: aquest home robará, porque no creu, y ab rahó, que la justicia humana tinga poder en los actes ocults, y no espera altra felicitat que la present. Veusaqui la ruina dels interessos socials. Preguntém, la conservació ó disolució del ordre social es ó no es qüestió práctica, es ó no es qüestió positiva? Que respongui la experiencia. Per aixó nos ha estranyat sempre la singular mania de desprestigiar las qüestions morals com á inútils, com si la educació de la conciencia humana no tingués res que veurer en las accions y per consegüent, importancia per la conservació de la societat; com si la vida eterna no tingués res que veure ab la present.

Deixém ab sa manía á la época: grans aconteixements dels que 's comensa tot just á sentir lo preludi s' encarregarán de convertirla. Ja vindrá dia en que 'ls homens s' adonarán de la falta

de principis morals en sa existencia, ó 's veurán obligats á esclamar ab aquell cinich de la moderna fábula: «acabém, que 'l mon es vell.» Profundos son nostres mals, y per cert, no 'ls curará la política, y ádhuch mirantho sens passió, presenta la vida social de nostre sigle certa cosa trista que desconsola. La falta de sentiments nobles, la burla de la virtut, la confusió d' ideas, la irreligió, la falta completa de conviccions morals y per consegüent de solidés en los caràcters, la frivolitat en las modas, en los espectacles, en las conversacions; aquest afany per la ostentació sens los fonaments del mérit; eixa vida artificial y falsa que 'ns va allunyant cada dia mes de la ordenada naturalesa; la vanitat, en fi, en tot, y l' egoisme apareixent en lloch de la caritat en totas nostras relacions; tot aquest conjunt lamentable de decadencia de esperit, se desprén ja massa sens disfressa del caracter de nostre sigle pera que pugua escandalisar la conciencia general. ¿Y s' ha cregut que pot manifestarse en la societat tot aixó, sens que 's senti cruixir y tremolar fins en sos fonaments tot lo ordre social? En veritat que seria xocant, si no fos un síntoma tan grave pera la humanitat, lo considerar com tot lo mon se lamenta de las tristas circunstancias actuals, de la intranquilitat social que cada dia aumenta, dels desordres y las injusticias, y no obstant ningú sap fixar la atenció en sí mateix, ni sabem correctgir nostras costums, que es hont s' hi troba la verdadera arrel dels mals que 's deploran. Las passions cridan amenassadoras, ningú s' atreveix á mirar ab serenitat lo boyrós porvindre que 's prepara, y per mes que las lluytas se cubreixen ab la disfressa de certas ideas é institucions, no hi ha fé en ellas, y en lo fondo no existeix avuy dia altra lluyta verdadera entre 'ls homes que la guerra d' interessos. Cadascú tremola per los seus, y debilitats los sosteniments de la moral católica que tot ho aguantavan, s' ohuen ab espant los trons de la revolució social que 'ns amenassa, se clama per un principi salvador y s' espera ab ansietat eixa salvació de los governs. ¡Vana esperansa! aquestos han apurat ja tots los recursos, y no queda ni una sola idea política que no siga ja gastada y escarnida. No; no hi ha que esperar en las lleys un recurs que sols resideix en lo fons del cor humá. Cambiémse en bons los homens, y serán bons los governs. En una societat sincerament católica en sas creencias y sas prácticas, totas las formas polítichs donarán bon resultat, mes en una societat materialista y descreguda, la política no pot ser més que una es-

cosa per cohonestar lo domini de la forsa, y to-
tas las lleys vindrán á ser inútils, porque serán,
com deya un filosof, semblants á las trenyinas,
hont s' hi agafan no mes que las petites mosque-
tas, mes las moscas grossas las trencan y sen es-
capan.

Per totas aquestas rahons indicadas, acabém
repetint que no tractarém en nostre setmanari
res de política, y que nostre principal objecte es
la propagació de las ideas religiosas y la cultura
intelectual. D' aquest obgecte procurarém ab la
ajuda de Deu may separarnos, apesar de totas las
instigacions y las malicias que se 'ns oposin, y
que tendeixen sempre á desvirtuar, escarnir y
afogar tota idea bona y generosa.

J. P.

ACLARACIÓ.

Lo Senyor Canonge D. Lluís Pardo Delgado,
ha tingut á be informarnos, y oferirnos nous da-
tos sobre lo que dit Senyor esposá en la darrera
junta de lletrats gironins, y accedint gustosa-
ment als desitjos que 'ns ha manifestat de que
s' ampliés aquesta resenya á fi de que las ideas
que había emitit fossen degudament interpreta-
das, apuntém lo següent *extractat* de lo que 'ns
fou referit per lo mateix Sr. Canonge Lletrat.

Comensa dit Senyor declarant que si ja no fos
en ell una obligació lo parlar en aquella Junta,
hauria de bon grat permanescut en silenci.—Es-
cusant sa situació especial, puig no sent catalá,
podria preguntárseli: ¿«com s' atrevia á tractar
dels interessos de Catalunya?» se aplicá la teoria
de Bentham, lo qui, si be recomonava preferir un
estranger á un individuo de la nació pera la for-
mació d' un cos de Dret, fundaba eixa aparent
paradoxa en que un esestranger está lliure de
interessos locals, de preocupacions de naixe-
ment, de esperit de corporació, de conexions
personals, de parcialitat política y de altrás cir-
cunstancias que solen reduhir lo interés nacional
al esperit local ó provincial.—«Aquest só jo, de-
ya Pardo, consideréume tal.»—Prévia eixa de-
claració y manifestant voler conciliar las dos opi-
nions en que estava dividida la Comisió ponent,
feu notar que aquesta, ab la pregunta que había
formulat, había desviat, á son enténdrer, l' ob-
jecte de eixas juntas; y continuá desenrotllant,
entre altrás, las afirmacions següents.—Que ret-

xassava com espanyol, la idea de que la qüestió
de *raça y nacionalitat catalana* reclami de Cata-
lunya negarse á portar son Dret civil al Projecte
de Códich:—Que es injusta la pretenció dels que
volen deduhir de la desgracia del Guadalet y 'l
fraccionament que ab tal motiu tingué lloch en
la nació espanyola, que entre la regió catalana
y la castellana hi haija contrarietat de interessos
civils.—Que ni la rahó de poble ni la de Estat ni
la de nació poden justificar que Espanya no pu-
ga ser *una* civilment, com ho fou avans de aque-
lla comuna desgracia.—Que tan respectables son
las legislacions forals de certas provincias, que
'ls mateixos Governos, ja revolucionaris, ja de ór-
dre, las han respectat per lo que son y lo que
significan.—Que Castilla no té interés en la *ab-*
sorció, com se sol dir, del Dret especial de Cata-
lunya, ni podria ferho sens injusticia.—Que las
costums forman las lleys, y encara que la cien-
cia las comenta y prepara en códichs, no obstant
las codificacions no 's fan per la voluntat de la
ciencia ni dels pobles.—Que las lleys generals
de Castilla y las especials de Catalunya, lluny
de ser antitéticas, son essencialment las matei-
xas, en lo que tenen comú del dret visigot y del
romá; y fins en lo que constitueix la originalitat
de las prescripcions de la legislació foral, no son
antagónicas.—Que 'l dret visigot estigué vigent
en Catalunya al costat dels Usatges en los sigles
11 y 12, la ley visigoda regint las materias de
de familia y propietat; y que la institució del *he-*
reu no alcansá la sanció de las Corts fins al sigle
setse, com en Aragó no comensá la anomenada
llibertat de testar fins al sigle catorse per imita-
ció als nobles.—Que Catalunya precisament
conservá millor que cap altra regió las tradicions
de la nacionalitat espanyola, ab lo favor que se-
guí donant al dret gótic.—Que 'l decret del 2
de Febrer revela un excelent esperit práctic
al voler concordar las varias legislacions de Es-
panya, y generalisar las institucions evident-
ment bonas de la legislació foral, conservant per
exepció las demás.—Que á Catalunya se li pre-
senta ab tal motiu ocasió de prestar un gran be
á la societat espanyola, portant al Códich civil
principis salvadors de la familia y la propie-
tat.—Que no es lo temible 'l modo de fer la codi-
ficació sino l' esperit ab que estiga empapat lo
Códich per exemple, preguntá: ¿«Anirá en ell lo
matrimoni civil?»—Que la resistencia al decret
del 2 de Febrer de 1880, podía considerarse com
un acte patriótic provincial, pero que del modo
que s' ha practicat no salva lo que deu selvar-

se.—Que tota vegada que no dependeix de eixa Junta la resolució de la forma de la Codificació, convé prevenirse per lo que al Dret municipal de Girona convinga conservar, pera quan se verifiqui la Codificació, ja sia especial, ja única.

Tals foren, entre altres, los punts que D. Lluís Pardo, segons sas propias explicacions, posá per materia de son discurs: quedantli son torn pera rectificar als Srs Botet, Calm y Almeda.

LLETRETA AL GLORIÓS PATRIARCA SANT JOSEPH.

CORO.

*Ressoni ab alegria
Joyós nostre cantar
Salut del Cel envia
Joseph que 'ns vol salvar.*

De la mes santa Mare
Fóreu fidel espós
Lo fill del Etern Pare
Subjecte estava á vos,
En Nazaret vivía
Jesús en vostra llar.
Salut. etc.

Vingut de rassa noble
De rassa de Davit,
Com pobre fill del poble
Visquéreu recullit.
¿Quin cor no s' humiliá
Vejent tal exemplar?
Salut. etc.

Tingueréu en los brassos
Á nostre Redemptor,
Cuydáreu los seus passos
Sentíreu lo seu plor.
En vostra companyia
Volgué Deu habitar.
Salut. etc.

Brillá vostra obediencia
Ohint la veu del cel,
Del ángel la advertencia
Seguint sempre fidel.
Virtuts de gran valia
Tal gloria varen dar.
Salut. etc.

Puig vostra llar fou l' arca
Hont hi vingué 'l Senyor,
Pregueu, Sant Patriarca,
Que vingui á nostre cor.

Siau lo nostre guia,
Vullaunos amparar.
Salut del cel envia
Joseph que 'ns vol salvar.

LA PRIMAVERA,

¿Quina es eixa deesa jove y gentil que arriba somrient semblant á una núbia engalanada? ¡Oh, la Primavera! ¡benvinguda! que la amable filla de la aurora que 't precedeix, nos ha dit que portabas nova llum y jorns defesta.

Entra, passant nostra encontrada, oh donzella galant! Já fa algun temps que Flora 'n feu clamar pels marges ta vinguda á la modesta viola y la blanca campaneta dels camps.

Arriba al fi, semblant á la encantadora filla de Xipre, á son entorn omplan l' espay cans d' alegría, anunciant quan prop n' es, ab sos rumors los amorosos ventitjols de las frescas matinas. En las boscurias fins ara silenciosas hi cantan ja 'ls aucells, y 'ls arbres revestintse de verdor, comvidan á reposar dolsament á l' ombra de sas branca. Tot s' alegra al entrar la Primavera. Las ninas mes gentils de nostra vall, ¿comparan tal volta ab ella sa hermosura?

¡Miraula! Graciosa y joveneta, la dolsura del amor riu en sos llabis. Imprés té en lo rosat de sa cara lo tendre rubor d' una verge, y llueix en la blancó de son front la candorosa inocencia del infant. Cenyeix ayrosament senzilla túnica, tota blanca y resplendent, semblant á aquella puríssima claror de la punta del auba. N' es blanch com lo seré del cel lo faldellí de sa cintura, y ple de flocs brillants que van cayguentli totas com van cayguent los glops de la neu blanca. Ros son cabell, com lo núvol que va devant la aurora, volta onejant son coll blanch com marfí, pur com lo lliri.

Los zefirs qu' han passat pels prats flayrosos, lo dols ayret qu' ha recullit pel bosch l' olor del xutgla-mel y ferigola, lo suau ventet que 'n porta fresca essencia de la naixent verdor de las montanyas, s' ajuntan en amorós concert per festejarla: remorejant prop seu van á durli l' alé que ella respira, alé de vida y amor, que sortint de sa boca com una boyra fina y perfumada, va escampant com rosada per la terra, retornant ab sa arhoma l' encantador jardí de la Natura. Pre-

cedeixen son pas las tres amables fillas d' Eurimona, hermosas com un sol, que no la enveijan, ans be li 'n fan garlandas que ella somrient reculi y deixa caurer, aplegantlas las nimfas de las selvas que aprés de ella segueixen, brillant séquit de flors y de bellesa.

¡Oh Primavera gentil! modera lo teu pas, donzella encisadora; no passis sens ohir los cans egres de esperansa que per los camps ressonan, ans bé detúrat á mirar joyosa los dons qu' ha portat á la terra ta vinguda. Lo trist hivern ab sos dias obscurs y fredas geladas ha anat fuint gint silenciós al resplandor de tas miradas, y l' arrupit vellet que prop la llar ab tristesa rondinaba, surt avuy ab la rialla en sos llabis á contemplar ton sol esplendent que li torna la vida. Escolta lo cant de filomila, sens igual, dirigint lo concert dels aucells per las ubagas; contempla y presideix los jochs y l' alegría dels infants, y recull ans de partir lós crits de festa que alsantse de la terra per ton alé reanimada, te saludan ensemps en himne misteriós, y dihuen:—¡Salut, reyna de la verdor, florida Primavera!

G. V.

À MON BARRET.

¡Oh barret, lo meu barret,
Oh veterano estorsat!
De caló, vent, plujas, fret,
¡Quantas campanyas has fet!
Y tu encara, tan trempat.

Ton aspecte es ja 'l dels vells
Mes per xó no es just que mórias;
Que vingan barrets novells,
A veure si n' hi ha cap d' ells
Que conti tantas historias.

Quan ab valor te 'n emportas
Mes de quatra anys de servi
Y encara no 't vols morí,
Tu ets d' aquellas pells tan fèrtas
Que may poden tenir fi.

Per tot alli hont he sigut
Sempre m' has acompanyat,
Justa es donchs ma gratitut
Si dels companys qu' he tingut
Lo mes fidel has estat.

Mon jaqué, mos pantalons
M' han deixat algun espay

Durant certas estacions,
Ells han tingut vacances
Mes tu no 'n has tingut may.

Be es vritat que arribá un dia
Que las folras, ja cansadas,
No tinguent ta valentia,
Deixaren ta companyia
Y caygueren desmayadas.

Mes d' aixó cap greu me sap,
Ygualment lo meu front colras,
Degueres dí, «¡fora drap!
Que per abrigar be un cap
No 's necessitan las folras»:

Y tingueres rahò sobrada
De no voler tal echura;
¡Quants cops la folra esqueixada
Sortint fora descarada
Comprometé ta figura!

La folra era blanca y blava
Molt boniqueta, aixó si;
Mes un no res la espantava,
Y encara no saludava
Que ja volia fuigi.

Ara vas milló tot sol;
Com que tens tanta esperiencia;
Si ma urbanitat ho vol
Saludas á pualsevol
Sens cometre una imprudencia.

May per res t' han espantat
Y forá en va que ho probessin
Cuan ja algun cop t' han cridat,
«Parolero!» y t' has quedat
Tan fresch com si res diguessin.

Mes qu' insulti ta vellesa
Lo barret nou d' un mosquit,
Desprecias sa lleugeresa
Com desprecia 'l gos de presa
Al cadellot denarít.

Y ets sufert ¡pobre barret...
Vell com ets, no estant per bullas,
¡Quants cops lo meu germanet
Fente servi de juguet
T' ha fet jugá en que no vullas!

¡Quants cops, 'l vent t' ha arrastrat!
¡Quants cops, estant com te toca
Sobre un setí, ben posat,
L' anca d' un atolondrat
T' ha xafat com una coca!

Y tu, sens sentir l' afront
 Pacient, ple de virtut
 La ma una carícia 't don,
 Y ja llis, tornas al front
 Com que res hagués sigut,

¡Oh prenda grave, suferta!
 Ta presencia, sentiments
 Tendres en mon cor desperta:
 ¡Fa qnatra anys que ets la cuberta
 De tots los meus pensaments!

Jo 't guardarè en recompensa
 Dels serveys que m' has prestat,
 Y ara que ets vell, sens defensa,
 No 't llensaré no, com llensa
 L' amo cruel al vell criat.

Jo 't tindrè en ma companyia,
 Y si arribo á ser vellet
 Pot se esclami mes d' un dia:
 —¡Ay, tot just vint anys tenia
 Quan portava aquet barret!

Joan Planas y Feliu.

La Lucha, periódich lliberal, apesar del desdeny afectat que sol manifestar envers los humils defensors de las ideas religiosas, s' ha dignat encararse ab nosaltres; y no ab un simple suelto, sinó ab un article fet exprés, encara que escrit ab aquella forma literaria tan rumbosa que li es característica. Lo dit periódich, se presenta molt enfadát, perquè en lo suelto que li dirigía en lo número passat un de nostres dignes col·laboradors, li aplicá l' epiteto de *anti-catòlich*, y segons s' explica, sembla que l' ha alterat encara mes alló de dirli: «ignocent!». Que s' haigi donat per ofés d' aquest últim calificatiu de «ignocent», ja s' explica y fins li doném la rahó, perquè verdairement, un atleta tan brau que s' anomena *La Lucha*, ja qui sap si expressament pera fer mes po, y acostumat á repartir cop de sabres á dreta y esquerra, aplicarli un adjectiu tan marso, es, ja ho veyém, desvirtuar son nom y son carácter. Aixís es que en quant á aquest punt ja 'ns avindrém, puig si vol li concedirém, en lloch de la ignocencia tota la feresa que vulgui. Ara, en quant al primer calificatiu, ja será mes difícil que 'ns entenguém. *La Lucha*, 'ns convida á discutir ab ella sobre dos qüestions: 1.ª sobre 'l seu *anticatolicisme* y 'l nostre catolicisme; y 2.ª, sobre 'ls principis religiosos del orador D. Emili Castelar. Si 'l que escriu *La Lucha* sap un xich de Lògica,

ja recordará que la demostració y per consegüent la discussió de las veritats evidents, es totalment impossible; y com que 'l seu anti-catolicisme y 'l del Sr. Castelar son cosas evidents, resulta que la discussió d' aquestos punts vindria á ser inútil, y alashoras seriam nosaltres los que temeriam fer los inocents, escarrassantnos pera demostrar una cosa que ja está en la conciencia de tothom qui pensa, y que per altra part no val la pena d' ocupar las planas que demanaria una discussió tan *ampulosa* en nostre setmanari, lo qual, encara que humil, está destinat á qüestions mes importants que la del catolicisme de *La Lucha* y del Sr. Castelar. Més; si nostra publicació tingués 'ls aixamplis que la ley actual d' imprenta dona als periódichs polítichs, encara pot ser tindriam un dia la tareya (per cert no gayre simpática) de fullejar la *esquisida* colecció dels números de nostre enfadát colega, la qual está en nostre poder, y retréureli los principis revolucionaris que ha defensat ab ardor, clara y terminantment condemnats per la Iglesia Católica y son cap lo Sumo Pontífice; aixís com tampóch no 'ns costaria res de probar lo *racionalisme* del Senyor Castelar, lo qual s' ha donat á coneixer be massa per las obras que porta publicadas, y que no 'ns son tampóch desconegudas. Però ja pot compendrer 'l colega que una volta 'ns hagués engrescat en aquest perillós terreno fora molt fácil que anessem un dia á parar á las mans del Fiscal d' imprenta, cosa que si be no donaria cap disgust á *La Lucha* ja 'ns lo donaria á nosaltres, y per lo tan, 'ns sembla prudent l' evitarho. Finalment, *lo filósoph de la immortalitat de l' ánima* tampóch podria *baixar de son tripode infalible*, (frase mitològica de caixó, y per cert bastant impropriament aplicada) perquè aqueix *tripode* es lo terreno de la rahó natural, baix qual criteri son escrits los tals articles, terreno al qual may hauriam pensat no pogués pujar *La Lucha*; perquè francament, per mes que ella no calsi gayres punts en filosofia, no pensavam tampóch que fos tan negada que arribés á careixer de rahó natural, segons se desprén de sa propia confessió.

Per últim, acabém aconsellant al *colega* que per nosaltres no 's cansi pas en probar, com ofereix, lo catolicisme de aquestas ó aquellas altras eminencias, tan si son *neas* (?) com lliberals. Nosaltres no regoneixém en la terra altra autoritat infalible que la de la Iglesia y 'l Sumo Pontífice, no venerém cap idol, ni fixém nostras opinions en personalitats sinó en principis. Per lo demés, ja 'ns agrada que vulga ser catòlich, y tan de bó que d' aquí endevant ho manifestés ab los fets.

ASSOCIACIÓ LITERARIA DE GIRONA.

AVÍS.

De conformitat ab lo previngut en lo article 7. del Reglament, se convoca als Srs. Socis pera la Junta general ordinaria que ab lo fi de procedir á la corresponent rendició de comptes, tindrà lloch lo dia 27 del present mes, á las tres de la tarde, en lo saló de Sessions de las Casas Consistorials.

Girona 15 de Mars de 1881.

Lo *President*, Joaquim Botet y Sisó.

P. A. de la J. D. Manel Bellido, Secretari.

AL JOVENT GIRONÍ.

Estimats companys nostres; Individuos de l' Associació de jóvens de Sant Lluís Gonzaga instalada en los baixos de la casa Rectoral del Mercadal d' aquesta ciutat: sabém per experiencia lo bé que pot produhir en la mateixa la unió de tots aquells que havént entrat ó entrant en la primavera de la vida desitjan agermanar lo conreu de las lletras ab lo de la virtut; y deplorám solament que sian relativament pochi fins ara los qu' están inscrits en las llistas de la d'essobre dita Associació.

¿Com ho farém, donchs, pera que arrive á oídos de tots los jóvens nostre pensament? Publicant, com veyéu, en LA VETLLADA (que 'ns ha fet ofrena generosa de sas planas) nostres desitjs y esperansas, é invitant-vos á tots á que reflexionéu que la Religió y la Pátria demanan abdós nostre concurs, lo concurs de los que senten enardirse son cor ab la flama de la fé de nostres avis, y enrojirse la sanch de las venas quant se senten néts dels Almogávares y fills dels héroes del any nou.

¿Voleu ser dignes fills de la noble Espanya y de Girona? Veníu, donchs aquí: emsemps nos escalfarém ab la intimitat de germans en l' amor á Deu, á prácticas de pietat inspiradas per l' exemple d' un sant jove, héroe en la sante dat desde sos téndres anys; l' amor á la Pátria parlant ab entussiasme de sas glorias y de sas grandesas; y l' amor á la instrucció esforsantnos á imitar nostres lliterats.

¿Qui es que vol mereixer ser espanyol, ser catalá y ser gironi y no 's recorda d' en Colon, d' en Cervantes d' en Alvares y d' en Balmes?

Ánimo y ab nosaltres: vos esperám ab los brassos oberts lo dia 27 del present en los baixos dalt esmentats.

En representació de la Societat:

Joaquim Gou Solá Prebere.—Narcís Vila Clansells.—Joseph Maria Collell.—Joan Vinyas Robert.—Arturo Bial Puigdevall.—Narcís Roure.—Mario Obradors.—Narcís Vilaseca.—Isidro Riqués.—Joaquim Ordeig.—Marcelo Negre.—Joseph Pujol.—Martí Sureda.—Manel Carbó.—Joseph Bellido.—Eugeni Llach.—Narcís Clará.—Joan Falcó.

Crónica General.

Notable es baix tots conceptes l' últim número de *La Ilustració Catalana* corresponent al dia 10 del present mes. Publica interessants treballs dels Srs. Tamaro, Boter, Bassegoda, Ribot y Prieto, contenint ademés quatre ben escullits grabats de molt bon gust, entre 'ls quals hi descollan, lo Claustre del Monastir de Santa Maria del Estany y la Tapisseria ó brodat del Génesis en la Catedral de Girona.

—Definitivament lo Sant Pare, accedint als fervorosos desitjos de los verdaders catalans, ha decretat que sia solemnement coronada la Imatge de Ntra. Sra. de Montserrat, y ha concedit á la Iglesia de aquell Monastir lo titol de Basílica, ab todas las gracias y privilegis de tal. Lo delegat exprés pera portar los diplomas en que 's concedeixen estas gracias, será lo Il-lm. Monseñor Nussi, Canonge del Vaticá y Protonotari Apostólich.

No podrá esser á 25 de Abril la solemne coronació de la Imatge, entre otras causas, perque encare no estarán enllestits en aquella época los preparatius pera celebrarla dignament. Ja se senyalará oportunament lo dia en que tindrà lloch aquesta cerimonia.

Lo Il-lm. Sr. Bisbe de Barcelona marxará á Roma lo dia 27 de Maig pera fer la visita *Ad limina Apostolorum* y se 'n portará la corona, que los catalans ofereixen á sa Patrona, á fi de que sia benehida per lo Sant Pare.

Las festas que aquest any se celebrarán, en la mes veneranda de nostras montanyas, seran tant ó mes suntuosas que las celebradas l' any passat.

No duptem que 'ls lectors de *La Vetllada* pendrán part en la satisfacció que aquestas novas han causat á tots los catalans de veras, y pregarán á la Verge Moreneta pera que conserve la vida de nostre estimat Lleó XIII, que tantas gracias ha concedit á Catalunya.

—Lo dilluns de aquesta setmana lo cel nos regalá una regular pluja que comensá al vespre y continuá tota la nit y part del dia següent. L' Onyá experimentá una crescuda poch mes petita que la de dias anteriors, arriant sas ayguas fins al portal de 'n Vila. No obstant no sabem que 'l aygua entrés á cap casa de la Ciutat. Are ja té altra vegada son curs normal.

—Ahir festa del *Vot de Sant Narcís*, se celebrá la professó acostumada. Trobarem á faltar que las tropas de la guarnició no cubriessin los carrers del tránsit com s'acostumava 'ls demes anys, ab motiu d'esser San Narcís, Generalíssim dels exercits de mar y terra en lo *Corregiment de Girona*, títol que li doná la Ciutat á 1 de Juliol de 1808 y que confirmá la Junta Suprema del Principat á 27 de Novembre de 1809.

—Nostre colega *El País* de Lleyda, al objecte de recullir recursos pera 'ls habitants de Puigcerdós, ha projectat publicar un número de un periódich que 's titulará *País-Puigcerdós*, á qual publicació pendrán part distingits escriptors y artistes. Dignes son de compassió y llástima los habitants de aquell poble al que tantas desgracias han causat las continuadas oberturas del terreno.

—Reberem ab molt gust l'Acta de la *Sessió Pública Inaugural* que celebrá en lo Janer del present any la *Associació d'Excursions científicas*. Habém legit ab interés y detenció eix importantíssim treyall, que per cert nos ha fet formar un concepte brillantíssim y eervejable de la gran importancia que ha arribat á obtenir la referida Associació. La memoria del Sr. Secretari es una magnífica exposició dels trevalls mes dignes y desinteressats que una joventut ilustrada y generosa dedica ab ver entusiasme al enaltiment y las grandesas de nostra mare pátria. Lo zelós cuydado que mostra eixa ilustrada Societat per la conservació dels monuments y totas las bellesas artísticas de nostra aymada Catalunya, l'esperit de ben entesa investigació ab que 'ls socis recorran las notables regions de nostra terra pera arrancar del olvit sas preciositats históricas, aixis com també pera enriqueir la ciencia ab nous datos geográfichs, arqueológichs, geológichs, y en general, pera fer estudis útils y honrosos pera la cultura intelectual de nostre poble; aquella altesa de miras, en fi, que brilla en son objecte, y lo tino prácticich de tots sos trevalls que sempre acaban per lograr un efecte profitós per Catalunya, tot aquest bellíssim conjunt de laboriositat, de fé, de amor y fins de sacrifici per la pátria, tan ben ressenyats en la memoria referida, omplan verament de ánimo y esperansas lo cor de tot bon catalanista, que no pot menos de mirar en la Associació Excursionista la mes preciosa vetlla de nostras grandesas históricas, de las institucions, de la vida y 'l veritable progrés de nostra terra, puig com diu lo Sr. President de dita Societat, en son notable discurs, «lo estudiar y tractar ab es«timació y cuydado l'antich temple, la vella cos«túm, la tradició legendaria, l'histórica casa sen«yorial, y la llengua, es assegurar los principis «eterns de relligió, familia y propietat.»

—En una de las capelias del claustro de la Catedral de Barcelona s'ha trobat un manat de

claus en número de trenta nou, las quals obran respectivament las portas de la sacristia, sala capítular, cor, armaris y demés dependencias de aquella Iglesia. Tot fa presumir que se tractava de un robo, que una casualitat ha descubert. La ocasió de trobar aquestas claus ha sigut l'arreglo de la capella pera celebrar la festa de S. Joseph, que en ella se venera.

RUSIA.—Tristas son las novas que de aquesta nació avuy podém anunciar. Lo Czar Alexandro, que sís vegadas s'havia lliurat dels atentats dels nihilistas, ha mort are á sas mans. Lo dia 13 venía l'Emperador de la parada que s'havía celebrat en lo picadero Michel y poch antes d'arribar á son palacio caygué una bomba entre la escolta, que l'acompanyava, ferint alguns oficials. Baixá del cotxe l'Emperador pera enterarse de lo que succehia, y una segona bomba esclatá á sos peus ferintlo tant gravement que morí á las pocas estonas. La revolució ha conseguit en Rusia lo que tant temps ha intentava, y ara provará fortuna en alguna altra nació, si los governants no s'amparan á la Iglesia Católica, única salvació que tenen las societats. Ella ab sos preceptes y ensenyansas salvá á la humanitat dels horrors del gentilisme y sols ella pot vencer á la revolució, que ja potenta y valerosa ha donat á las testas coronadas un exemple de quins son los fins que 's proposa y lo terme al que dirigeix tots sos esforços.

Butlletí religiós.

Quaranta horas. Demá comensan en la iglesia del Hospital. La exposició serà de las 8 á las 11 y mitxa del matí, y de las 5 á las 7 de la tarde.

Lo divendres vinent la Confraria del Roser obsequiará á sa Patrona en la iglesia del Mercadal. Hi haurá rosari, sermó y després la professó acostumada.

Xarada.

Es molt cert «que tothom vol
Sempre lo qu' es mes primera;
Un bon músich may he vist
Que segona desconega.
Segurament veus mon tot
En ton vestit y en los d' altres,
Y en los arbres y en las flors.
Prou he dit, y casi massa.

P.

La solució en lo número vinent.